

A. P. Čehov: UJAK VANJA - Jelena i Sonja - o životu...

ASTROV

Na časnu riječ.

SONJA

(Čvrsto mu stisne ruku)

Hvala vam!

ASTROV

Basta! Otriježnio sam se. Vidite, već sam posve trijezan I ostat ću takav do groba. *(Pogleda na sat)* Dakle, da nastavimo. Kažem vam: moje je vrijeme prošlo, za mene je sve prekasno. Ostario sam, umorio se, postao trivijalan, moji su osjećaji otupjeli i čini mi se da se više ni uz koga ne bih mogao vezati. Ne volim nikoga i ... više neću zavoljeti. Jedino što me još može zanimati, to je -ljepota. Prema njoj nisam ravnodušan i čini mi se, kad bi Jelena Andrejevna samo htjela, mogla bi mi zavrtjeti glavom za jedan dan... Ali to nije ljubav, to nije odanost... *(prekriva rukom oči i strese se)*

SONJA

Što vam je?

ASTROV

Ništa ... Prije Uskrsa umro mi je bolesnik pod kloroformom.

SONJA

Vrijeme je da zaboravite to. *(Stanka)* Recite mi, Mihaile Lavoviču ... Kad bih ja imala prijateljicu ili mladu sestru, i kad biste vi saznali, da ona ... no, recimo, da ona vas voli, kako biste vi to prihvatili?

ASTROV

(slegnuvši ramenitna) Ne znam. Vjerojatno nikako. Objasnio bih joj da je ne mogu voljeti... a i glava mi je puna drugih briga. Bilo kako bilo, ako se putuje -

treba krenuti. Zbogom, draga djevojko jer ako tako nastavimo ni do zore nećemo završiti, *(Rukuje se s njom)* Preći ću kroz salon, ako dopustite, bojim se da me vaš ujak ne zadrži. *(Odlazi)*

SONJA

(sama) Ništa mi nije rekao ... Njegova duša i njegovo srce za mene su i sada tajna, ali zasto se osjećam tako sretnom? *(Smije se od sreće)* Rekla sam mu: vi ste fini, plemeniti, imate tako nježan glas... Je li to bilo neumjesno? Njegov glas treperi, miluje... evo osjećam ga u zraku. A kad sam mu rekla ono o mlađoj sestri, nije shvatio ... *(lomeći ruke)* O, kako je to strašno, što sam ružna! Kako mučno! A ja znam da sam ružna, znam, znam... Prošle nedjelje, kad smo izlazili iz crkve, čula sam kako govore o meni i jedna je žena rekla: "Ona je dobra, plemenita ali šteta što je ružna..." Ružna ... *Ulazi Jelena Andrejevna.*

JELENA ANDREJEVNA

(Otvora prozore) Oluja je prošla. Kakav ugodan zrak! *(Stanka)* Gdje je doktor?

SONJA

Otisao je.

Stanka.

JELENA ANDREJEVNA

Sofie!

SONJA

Da?

JELENA ANDREJEVNA

Do kada ćete se vi ljutiti na mene. Mi nismo jedna drugoj učinile nikakvo zlo. Zašto onda da budemo neprijatelji? Bilo bi dosta ...

SONJA

I ja sam također htjela ... (*Zagrli je*) Dosta ljutnje.

JELENA ANDREJEVNA

Naravno.

Obje su uzbuđene.

SONJA

Tata je legao?

JELENA ANDREJEVNA

Ne, sjedi u salonu... Mi dvije tjednima ne razgovaramo, a sam Bog zna, zašto to (*Primijetivši da je ormar otvoren*) Što je to?

SONJA

Mihail Lavovič je večerao.

JELENA ANDREJEVNA

I vino je tu... Hajde da popijemo sestrinstvo.

SONJA

Hajde.

JELENA ANDREJEVNA

Iz iste čašice ... (*toči*) Tako je bolje. No, dakle - ti?

SONJA

Ti.

Piju i ljube se.

Već sam odavno željela da se pomirimo, ali uvijek mi je bilo nekako neugodno

... (*Plače*)

JELENA ANDREJEVNA

Zašto plačeš?

SONJA

Ni za što, tek tako.

JELENA ANDREJEVNA

No, dosta je, dosta ... (*Plače*) Ludice, evo i ja sam zaplakala ... (*Stanka*) Ti se na mene ljutiš zato jer sam se udala za tvog oca tobože iz računa ... Ako vjeruješ u zakletve, ja ti se kunem posla sam za njega iz ljubavi. On me je zanio kao znanstvenik i slavan čovjek. To nije bila prava ljubav, nego umišljena, ali meni se onda činilo da je prava. Nisam ja tome kriva. A ti me, već od našeg vjenčanja nisi prestajala koriti tim svojim pametnim, sumnjičavim očima.

SONJA

No, pomirile smo se, pomirile smo se. Zaboravimo to.

JELENA ANDREJEVNA

Nemoj tako gledati - tebi to ne pristaje. Treba ljudima vjerovati, inače je život nemoguć.

Stanka.

SONJA

Reci mi po duši, kao prijateljica ... Jesi li ti sretna?

JELENA ANDREJEVNA

Nisam.

SONJA

Znala sam! Još jedno pitanja, Reci otvoreno - bi li voljela imati mladog muža?

JELENA ANDREJEVNA

Ti si još prava djevojčica. Naravno, voljela bih. *(Smije se)* No, upitaj još štogod, upitaj ...

SONJA

Doktor ti se sviđa?

JELENA ANDREJEVNA

Da, jako mi se sviđa.

SONJA

Činim ti se glupom ... je li? Evo, on je otišao, a ja još čujem njegov glas i korak, kad pogledam u mračni prozor - priviđa mi se tamo njegovo lice. Pusti, da ti kažem sve... Ali, ne mogu govoriti tako glasno, sramim se. Pođimo u moju sobu, tamo ćemo razgovarati. Činim ti se glupom? Priznaj... Reci mi nešto o njemu...

JELENA ANDREJEVNA

A što?

SONJA

On je pametan... On umije sve, može sve... On i liječi i sadi šume ...

JELENA ANDREJEVNA

Nije riječ o šumi, ni o medicini... Shvati, draga moja, to je talent! A znaš li ti, što to znači talent? Smjelost, slobodne misli, dalekovidnost... Posadi drveće i već nagađa kakve će biti posljedice toga za tisuću godina, on već nazire sreću čovječanstva. Takvi su ljudi rijetki, njih treba voljeti.. On pije, ponekad je grub - ali što to smeta? Talentiran čovjek u Rusiji ne može biti bez mana. Promisli samo, kakav je život tog čovjekal Neprohodno blato po cestama, studen, mećave, goleme udaljenosti, narod grub, divalj, naokolo bijeda, bolesti i u takvim će uvjetima onaj koji radi i bori se iz dana u dan, teško do četrdesetih godina očuvati u sebi čistoću i trezvenost... *(Ljubi je)* Ja ti od srca

želim, ti si vrijedna sreće... *(Ustaje)* A ja sam nezanimljivo, epizodno lice... I u glazbi i u kući svog muža, u svim romanima - jednom riječju, svagdje sam bila epizodno lice. Istini za volju, Sonja, ako promislimo, ja sam jako, jako nesretna *(Uzbuđeno hoda po sobi)* Nema za mene sreće na ovom svijetu. Nema! Što se smiješ?

SONJA

(Smije se, prekrivši lice) Tako sam sretna... sretna!

JELENA ANDREJEVNA

Svirala bih... Željela bih sada nešto odsvirati.

SONJA

(Grli je)

Ja ne mogu spavati... Sviraj!

JELENA ANDREJEVNA

Odmah. Tvoj otac još ne spava. Kad je bolestan glazba ga razdražuje. Idi, pitaj. Ako dopusti, svirat ću. Idi.

SONJA

Odmah.

(Odlazi)

U vrtu kucka stražar.

JELENA ANDREJEVNA

Odavno nisam svirala. Svirat ću i plakati, plakati kao glupača. *(kroz prozor)* Ti to lupáš, Jefime?

Stražarev glas: Ja!

JELENA ANDREJEVNA

Nemoj, gospodin je bolestan.

Strazarev glas: "Odmah ću otići. (Zviždi) Medo, Mali! Medo!"
(Stanka)

SONJA
(Vrativši se)
Ne dopušta,
Zastor!